

En sosialdemokratisk digitaliseringspolitikk

Vedtatt på representantskapsmøtet 21. mai 2024

Samfunnet vårt og hverdagen vår digitaliseres. Digitalisering gir mulighet til fornying, forenkling, styrket produktivitet og omstilling. Vi står overfor mange muligheter og mange utfordringer i møte med digitaliseringen. Kompetanse og gode rammebetingelser som understøtter verdiskaping, omstilling, og ivaretar den enkeltes behov og rettigheter er sentrale temaer i møte med digitaliseringene av samfunnet. Vi må sørge for at digitaliseringen fortsatt sikrer et åpent demokrati, sterke fellesskap, mangfold og inkludering, samt tilgang til hjelp og bistand som gir alle mulighet til å delta i fellesskapet og mestre hverdagen. Velferdsteknologi, kunstig intelligens og annen teknologi som avlastar arbeidsstyrken vår, særlig helsepersonell, er særdeles viktig å ta i bruk etter hvert som teknologien og reguleringene tillater det. Å sikre næringslivet og det offentlige tilgang på nok arbeidskraft som har rett digital kompetanse, vil være avgjørende for at Norge lykkes med mål som fortsatt økt produktivitet, en mer effektiv offentlig forvaltning og en velferdsstat som takler framtidens demografi.

Arbeiderpartiets mål i den digitale verden er den samme som i samfunnet generelt: En trygg og rettferdig verden, der vi har like muligheter og høy tillit i samfunnet og til hverandre.

Tema 1. En digital offentlig sektor

Vi lever i et stadig mer digitalisert samfunn. Digitale løsninger har blitt en sentral del av offentlig sektors kjernevirksomhet og påvirker hvordan tjenester tilbys til innbyggerne. Digitalisering pekes på som en nøkkel for å løse framtidens utfordringer. Samtidig har flere store IT-prosjekter i offentlig sektor, som for eksempel Helseplattformen, blitt møtt med kritikk for å ikke passe med eksisterende arbeidsprosesser og for svært høye kostnader. Tilgang og eierskap til data (strukturert informasjon), samt muligheten til å tilpasse og utvikle digitale tjenester er derfor viktig i en mer digitalisert offentlig sektor.

Balansegangen mellom hva det offentlige selv bør utvikle og hva som bør kjøpes kommer til å være en viktig øvelse i årene som kommer. Offentlig sektor må bygge opp sin bestillerkompetanse for å ta gode avgjørelser rundt hvilke løsninger som bør utvikles internt, kjøpes inn eller utvikles i samarbeid med private aktører. Særlig viktig er at det offentlige beskriver behovet for nye digitale tjenester som involverer sluttbruker i prosessen, og at løsningen gir en reell og effektiv ny måte å tilby tjenester på. De siste årene har flere offentlige aktører satset på egenutviklede løsninger (f.eks Skattemeldingen og Altinn) som illustrerer potensialet i å utvikle egne IT- løsninger. Oslo Arbeiderparti ønsker en IT-næring i Norge som kan levere tjenester både til det offentlige, det private og internasjonalt.

Digitale fellesløsninger er et viktig satsningsområde i årene framover for å sikre kontinuitet, deling av informasjon på tvers og økt samarbeid mellom offentlige aktører. Oslo Arbeiderparti ønsker en offentlig sektor der data og informasjon flyter sømløst på tvers av systemer, sektorer og forvaltningsnivåer, innenfor personvernets grenser. Innbyggerne skal oppleve at offentligheten er der for dem og leverer sømløse tjenester som møter deres behov.

Store statlige aktører som NAV og Skatteetaten har kommet langt i digitaliseringen. Oslo Arbeiderparti ønsker også å se til andre land som for eksempel Danmark og Sverige for inspirasjon om hvordan staten i større grad har vært pådriver for digitale tjenester for kommunene. Dette gjelder både finansiering og organisering. Felles innkjøpsmuligheter og utvikling på tvers av offentlig sektor sikrer både bedre bestillerkompetanse og stordriftsfordeler. Anskaffelser etter modellen som ble brukt for digital postkasse hvor en vil ha mer enn én tilbyder av en løsning, men med krav om datautveksling mellom løsningene har vist seg å være vellykket.

Oslo Arbeiderparti vil:

- styrke intern digital kompetanse i offentlig sektor for å sikre eierskap, utviklings- og bestillerkompetanse
- at det offentlige i større grad selv skal eie og utvikle digitale tjenester/ løsninger som direkte støtter opp om, eller er en del av, kjernevirksomheten til offentlige virksomheter
- lære av erfaringene fra andre land som Danmark og Sverige hvor staten har vært en pådriver for helhetlige digitale løsninger i kommunal sektor
- prioritere felles digital tjenesteutvikling for kommunesektoren
- sikre at fageksperter og brukere medvirker og bidrar inn i digitaliseringsprosesser
- at utvikling av digitale løsninger skal sikres langsiktig driftsfinansiering, og erstatte prosjektfinansiering av IT-prosjekter
- prioritere digital tjenesteutvikling på tvers av sektorområdene i offentlig sektor
- legge til rette for at offentlig sektor deler data på tvers av virksomheter for å tilby helhetlige og brukersentrerte tjenester, samtidig som personvernet respekteres
- utrede innovative offentlige anskaffelsesmetodikker i digitaliseringsprosjekter
- at digitale systemer i offentlig sektor har åpne standarder for datadeling på tvers av digitale løsninger
- jobbe for at flere offentlige utviklingsprosjekter skal være små og målrettede for å fremme innovasjon og nye løsninger
- at offentlig sektor tar initiativ til- og deltar i internasjonal standardisering for å muliggjøre sømløs utveksling av data og standardisert lagring av data

Tema 2: Kunstig intelligens

Fremveksten av kunstig intelligens (KI) vil få stor påvirkning på alt fra demokratiske prosesser, til arbeidsliv og hverdagen vår. Oslo Arbeiderparti mener det er viktig å finne en god balanse mellom innovasjon og regulering, slik at nye typer KI og nye bruksområder for KI kan vokse fram samtidig som det sikres at KI er trygg, forklarbar og i tråd med demokratiske verdier i samfunnet. Det er viktig at arbeidstakernes medbestemmelsesrett tas

i betraktning når KI tas i bruk på arbeidsplassen og at både elever og lærere lærer opp i grunnleggende forståelse og kildekritikk i møte med KI.

Et særlig problem med bruk av KI er mulighetene for «deep fakes» som kan føre til at man ikke lenger kan stole på at bilder, tekst, lyd og tale er virkelig. Dette krever økt bevissthet i befolkningen som sådan, i media og i rettsvesenet.

KI trenes opp gjennom store mengder data. Modeller som er trent på norsk og nordisk data, vil til mange formål fungere bedre enn modeller trent i USA eller globalt. Språkmodellene trenes i stor grad på innhold belagt med opphavsrett, og ferdig utviklede modeller vil kunne konkurrere direkte med opphavsverk. Det er derfor viktig at rettighetshavernes interesser sikres.

Potensialet for bruk av kunstig intelligens i offentlig sektor er stort, og må ha fokus utover arbeidet med digitaliseringsstrategien som legges fram av regjeringen i 2024. Bruk av lærende algoritmer i offentlig sektor må utredes og forskes på for å sikre likebehandling, transparens og personvern. Skjevhet (bias) i treningsmaterialet til KI kan få fatale konsekvenser slik eksempler fra land som England og Nederland viser. Det er viktig at KI er forklarbar og åpen, slik at avgjørelser og beslutningsgrunnlag kan ettergås. Arbeiderpartiet mener det er viktig å kjempe for at KI skal være mangfoldig og ikke-diskriminerende.

Oslo Arbeiderparti vil:

- etablere og styrke arbeidet med nordiske språkmodeller
- sikre ansvarlig bruk av KI og undersøke mulighetsrommet for bruk av lærende algoritmer i offentlig sektor
- etablere retningslinjer for trening av forklarbare KI-modeller og rett behandling av kilder, referanser og immaterielle rettigheter
- gi tilsynsmyndigheten ressurser og ansvar til å føre effektivt algoritmetilsyn
- som hovedregel ha lovpålagt merking av alt innhold generert av KI
- sikre at kjønnsperspektivet inkluderes i utvikling av KI, og at algoritmer og data ikke diskriminerer
- styrke arbeidstakers medbestemmelsesrett ved innføring av KI som verktøy på arbeidsplassen
- utrede hvor kunstig intelligens kan brukes for å sikre økt kvalitet, mindre tidsbruk og lavere ressursbruk i offentlig sektor
- utrede metoder for å kompensere rettighetshavere for bruk av opphavsrettslig beskyttet materiale til opptrening av kunstig intelligens.
- jobbe for et forbud mot, eller regulering av, KI-generert lyd, bilde og videomateriale som naturtro gjenskaper virkelige personer uten deres samtykke
- støtte forskningsprosjekter som tar for seg utvikling og bruk av kunstig intelligens
- opprette krav om universell utforming i møte med kunstig intelligens (f.eks opplæringsverktøy for generativ KI)
- etablere flere offentlige “sandkasser” til utprøving av KI i offentlig og privat sektor
- påby merking av KI-generert materiale i tråd med EUs KI-forordning

Tema 3: Den digitale hverdagen

I takt med digitaliseringen av samfunnet foregår stadig mer av livene våre på digitale flater. Bærebjelken i den norske velferdsstaten er universelle velferdstjenester. Mangel på digital kompetanse, tjenester utformet på en lite tilgjengelig måte eller mangel på teknisk utstyr, må aldri bli et hinder for å kunne få tilgang til digitale tjenester på lik linje som de som har kompetansen eller utstyret.

Digitalt utenforskap er et demokratisk problem og gir i tillegg individet store vanskeligheter med å delta i samfunnet på lik linje med sine medborgere. Derfor må både offentlige og private tjenestetilbydere påse at det finnes gode alternativer til digitale løsninger for de som ikke kan benytte disse, selv om kostnaden for slike tilbud kan virke uproporsjonale isolert sett. Digitale verktøy og tjenester skal heller ikke være til hinder for at personer med funksjonsnedsettelser skal kunne benytte digitale tjenester eller delta i arbeidslivet, og Oslo Arbeiderparti vil utvide krav om universell utforming til også å gjelde bedriftsinterne systemer.

Digital kompetanse er viktig i alle faser av livet uavhengig av om du er ung eller gammel, arbeidstaker eller arbeidsledig, frisk eller syk, elev eller pensjonist. Den teknologiske utviklingen går raskt og en er aldri utlært i det digitale rom. Derfor vil tilbud for å bygge digital kompetanse i befolkningen være ønskelig fra alle samfunnsaktører, det være seg skole, arbeidsgiver, NAV, frivilligheten eller omsorgstjenester. Det er viktig at innbyggere får støtte, hjelp og veiledning som vi trenger i møtet med digitale tjenester.

Bruken av digitale IDer og påloggingsløsninger slik som BankID, MinID og IdPorten har gjort forenklet utviklingen av og gjort det lettere for personer og firmaer å ta i bruk en mengde digitale tjenester både i privat og offentlig sektor. Samtidig har det synliggjort begrensningene i disse løsningene da de effektivt stenger ute deler av befolkningen som enten ikke har eller har muligheten til å få digital ID. Dette gjelder blant annet personer med D-nummer, asylsøkere, personer som trenger verger eller er verger for andre. Arbeiderpartiet mener at det må rettes opp i og at også disse gruppene må få tilgang til digital ID og alle medfølgende tjenester.

Når det offentlige tilbyr nye digitale tjenester eller videreutvikler eksisterende tjenester ved hjelp av digitale verktøy, er det viktig at forvaltningens prosesser tilpasses slik at sluttbrukeren og deres behov settes i sentrum. Tjenester må kommunisere med hverandre og utveksle data på tvers av systemer og forvaltningsorganer. Lovgivningen må legge til rette for at data skal kunne deles på tvers av forvaltningsorganer så lenge dette er til fordel for brukeren. Forvaltningen må ta ansvar for at data knyttet til sine egne vedtak kan bli og blir benyttet av andre deler av forvaltningen. Innbyggerne skal bli møtt av en stat som tar ansvar for helheten, og skal slippe å være koordinator av individuelle tjenester.

Oslo Arbeiderparti vil:

- styrke fokuset på digitalt utenforskap
- ha kommunale eller regionale IT-støttefunksjoner til innbyggerne og mobilisere til et felles nasjonalt løft for å styrke digital deltakelse og medborgerskap

- at innbyggere skal slippe å være mellommenn mellom etater og institusjoner fordi de digitale systemene ikke snakker sammen
- sørge for at offentlige etater utveksler nødvendige data slik at innbyggerne blir møtt av en felles og helhetlig stat
- styrke satsingen på velferdsteknologi og andre digitale verktøy som bidrar til å styrke levering av velferdstjenester gjennom utvikling og finansiering av nasjonale løsninger for kommunehelsesektoren
- etablere nasjonal digital ID slik at også personer med D-nummer og asylsøkere får tilgang til digitale tjenester som i dag krever sterk digital signering
- etablere mekanismer for at pårørende/verger med fullmakt kan bruke egen digital ID på vegne av andre
- at staten etablerer infrastruktur for digital signering av dokumenter og multimedialinnhold (video, lyd og bilde)
- at Norge fortsetter arbeidet med universell utforming av digitale tjenester, og også utvide dette til å gjelde interne systemer
- se på muligheten for et nasjonalt, uavhengig kunnskaps- og ressurscenter rettet mot innbyggere i den digitale hverdagen etter modell av den svenske Internettstiftelsen
- sikre at alle innbyggere kan velge kommunikasjon med post mellom myndighetene og innbyggerne som alternativ til de digitale løsningene.
- utrede energi- og klimaavtrykket som følge av digitalisering, kunstig intelligens og etableringen av datasentre, samt vurdere dette opp mot FNs bærekraftsmål
- at tilgang på bredbånd og digitale enheter er en nødvendighet for å delta i samfunnet og skal inngå i beregninger for sosialhjelp og andre trygdeytelser

Tema 4: Sikkerhet, samarbeid og regulering

Digitalisering og bruk av KI er en grensekryssende virksomhet som krever internasjonale løsninger. Sosiale medieplattformer benyttes også til spredning av skadevare, og daglig utsettes digital infrastruktur for angrep som tar ned tjenester. Samfunnskritisk infrastruktur og tjenester er stadig oftere et mål for avanserte digitale angrep som kan få store konsekvenser. Åpne KI-systemer skaper nye sårbarheter med økt potensial for sikkerhetsbrudd og cyberangrep. Arbeiderpartiet må bidra aktivt i utviklingen av internasjonal regulering for å sikre rettighetene til brukerne av digitale tjenester, sette krav til de store teknologigigantene og styrke den digitale sikkerheten.

Den offentlige, åpne samtalen og ytringsfriheten er under press. De store teknologi- og sosiale medieplattformene har endret adferdsvanene våre, på godt og vondt. Sosiale medier har for en stadig økende andel av befolkningen blitt den primære kilden til informasjon, og har slik fått enorm kontroll og påvirkningskraft på folkeopinionen. Falske nyheter og misbruk av kjente personer og merkevarer florerer, uten at de store teknologigigantene blir stilt til ansvar. Det er viktig å styrke arbeidet mot spredning av falsk informasjon og ansvarliggjøre teknologiselskapene som tilbyr plattformene.

Store internasjonale selskaper er i ferd med å slutte og selge oss ting og vil i stedet ha oss til å kjøpe tjenester for på den måten å låse oss inne i sitt eget økosystem med abonnement eller krav om bruk av originale reservedeler, autoriserte reparatører eller deres proprietære løsninger. Et nytt "calling-anlegg" i borettslaget fungerer ikke uten internett-tilkobling og

slutter å fungere den dagen selskapet bak finner det for godt å skru av tjenesten. Oslo Arbeiderparti mener vi trenger regulering for å sikre retten til å reparere våre eiendeler og styrke forbrukerrettigheter i møte med digitale tjenester.

EU har den siste tiden vedtatt ny lovgiving som treffer næringslivet generelt og IT-feltet spesielt, og som kommer til å ha stor betydning for Norge og norske virksomheter. Digital Service Act regulerer blant annet innhold på digitale plattformer og nedfeller regler om krav til fjerning av ulovlig innhold, mens Digital Markets Act regulerer de store markedsaktørenes oppførsel. KI-forordningen regulerer utvikling og bruk av KI og stiller særlig krav til KI-systemer som anses som høyrisiko. NIS-direktivet som ble vedtatt i 2016 styrket EUs kollektive sikkerhet for kritisk infrastruktur og digitale tjenester, men er nå utvidet med NIS2-direktivet som er langt mer omfattende, med økte krav og sanksjoner, som harmoniseres mellom alle medlemslandene. KI er et tema i de fleste internasjonale organisasjoner, herunder FN, OECD og Europarådet. Europarådet har nylig ferdigforhandlet den første globale konvensjonen om KI. Det blir viktig å følge arbeidet med EU forordningen "European Health Data Space" fordi dette vil ha vidtgående effekter på virksomheter, brukere, arbeidstakere og næringslivet med hensyn til utvikling og bruk av ny teknologi i helse- og omsorgstjenestene.

Det er viktig at Norge har felles regelverk med resten av Europa, og Norge bør derfor innlemme regelverket i EØS-avtalen og gjennomføre EØS-lovgivningen i norsk rett så raskt som mulig. Norge brukte 7 år på å utforme og vedta den nye loven om digital sikkerhet, basert på NIS-direktivet fra 2016.

For å sikre like rammevilkår må norsk lovgivning og regulering i langt sterkere grad utarbeides parallelt med prosessene som pågår i EU. Staten bør engasjere seg aktivt i forvaltning og eierskap av åpen KI som del av digitaliseringsstrategien, og balansere dette med sterke etiske rammer og sikkerhetstiltak for å beskytte borgernes rettigheter og fremme offentlig nytte.

Oslo Arbeiderparti vil:

- sikre et felles rammeverk og regulering med resten av Europa ved å søke en tettere integrasjon med i EU i spørsmål knyttet til digital sikkerhet og kunstig intelligens
- at Norge sikrer rask gjennomføring av EØS-relevant regelverk på digitaliseringsområdet for å sikre et felles rammeverk og regulering som resten av Europa
- at Norge må bidra aktivt i forhandlinger om regulering av KI i internasjonale fora hvor det skal legges vekt både på mulighetene for utvikling og regulering av negative konsekvenser
- at Norge må fremme regulering av virksomhetene til de store teknologiselskapene, som Google, Amazon, Apple, Meta og Microsoft med mål om å splitte de opp
- misbruk av kjente merkevarer og personer på sosiale medier må etterforskes, og plattformene som sprer dette må stilles til ansvar
- regulere sporing av personer på tvers av nettsteder
- regulere salg av persondata der personvern ivaretas, verdiene omfordeles og individene kontrollerer omløpet

- kreve at elektroniske enheter skal kunne fungere uten internett-tilkobling og uten abonnementer
- innføre «right to repair», og kreve at reservedeler må være tilgjengelig i minst 5 år etter produksjonsstopp
- stille krav til at på alle enheter som kan kobles til internett, skal brukeren selv kunne installere sikkerhetsoppdateringer, og at enheten får sikkerhetsoppdateringer i minst 5 år etter siste produksjonsdato uten krav til abonnent eller vederlag
- at Norge tar til orde for grep for å bidra til mindre avhengighetsdannende sosiale medieplattformer
- alle offentlige prosjekter og anskaffelser må vurdere samfunnssikkerhet og digital sikkerhet

Tema 5: Utdanning og det digitale arbeidslivet

Digitalisering og kunstig intelligens vil i framtiden ha stor påvirkning på arbeidsplasser og bidra til å skape nye bedrifter. Digitaliseringen gir eksisterende norske bedrifter store muligheter til å øke sin produksjon inn i et grønt skifte. Med kompetanse og kultur for medvirkning og samarbeid, er vi godt skodd for å møte utviklingen.

Mangelen på tilgjengelig digital kompetanse er en av de største utfordringene innen digitaliseringsfeltet. Det er et underskudd på arbeidskraft med digital kompetanse. Både privat og offentlig sektor er avhengig av denne kompetansen for å lykkes med mål som fortsatt økt produktivitet, en mer effektiv offentlig forvaltning og en velferdsstat som takler eldrebølgen. Derfor må en betydelig økning i antall studieplasser innen IT-fagene prioriteres. Teknologifagene må samtidig erverve god samfunns- og sektorkompetanse på områder de skal betjene. Teknologene og fagfolka våre i velferdstjenestene må kunne snakke godt sammen.

Digitalisering og den øvrige teknologiske utviklingen går stadig raskere og tvinger gjennom endringer i samfunnet. Sammen med økt levealder og økende pensjonsalder, vil dette kreve at arbeidstakere vil måtte tilegne seg ny kunnskap og lære nye måter å jobbe på gjennom arbeidslivet. Det er også viktig at ledere tar ansvar for å etterspørre og legge til rette for nødvendig omstilling og fornying, og bygge en kultur for læring, innovasjon og forbedring. Etter- og videreutdanning/ livslang læring vil bli sentral i framtidens arbeidsliv.

Det er viktig at digitalisering og bruk av KI ikke fører til at enkelte grupper faller utenfor samfunnet. Økte muligheter til kompetansepåfyll, omskolering og gode velferdsordninger er derfor sentrale for å sikre at alle skal være med. Det er viktig at vi lager en modell hvor den enkelte ikke må bære regningen for dette.

Norge har over tid evnet å hente ut produktivetsgevinster ved ny teknologi i arbeidslivet. Dette har i stor grad skyldtes et kompetent og omstillingsdyktig arbeidsliv og ansatte, som ofte har vært medvirkende til innføring av ny teknologi og arbeidsformer. Norge har gode og etablerte strukturer for medvirkning og samarbeid, blant annet gjennom trepartssamarbeidet. Det er derfor avgjørende at fagbevegelsen tar en aktiv rolle også i et stadig mer digitalisert arbeidsliv, for å ivareta og videreutvikle den norske - eller nordiske - modellen.

Det er et felles ansvar å sørge for at ansatte i nye bedrifter og bransjer kan ivareta sine rettigheter og jobbe i et organisert arbeidsliv med tariffavtaler. Det bør også være et mål at

de som mister jobben som følge av rasjonalisering og digitalisering får ta del i utviklingen, tilbud om kompetansehevende tiltak, og tilbys mer utfordrende og relevante jobber. Skal Norge klare å ta ut potensialet som ligger i digitaliseringen, må vi satse på forskning og utvikling (FoU). Dette skal bidra til at norske bedrifter og forskningsmiljøer kan være kunnskapsledende.

Oslo Arbeiderparti vil:

- arbeide for at digitalisering og KI blir eget prioritert tema- og satsningsområde i avtalen om et Inkluderende Arbeidsliv
- styrke forskning og industri-samarbeidet på digitalisering og teknologiutvikling
- prioritere FoU på anvendt digitalisering og teknologi gjennom Forskningsrådets tildelinger. Tildeling må skje etter kriterier for kvalitet og samfunnsrelevans.
- styrke FoU-ordninger på digitalisering hvor det er tett samarbeid mellom FoU-institusjoner, arbeids- og næringsliv
- stimulere til at norske forskningsmiljøer bidrar til å videreutvikle den ledende europeiske forskningsfronten
- legge til rette for at eksisterende industriklynger får tilgang på digital kompetanse ved å legge IT-studieplasser til nærliggende/tilknyttede universiteter/høgskoler/fagskoler
- sikre arbeidstakerens rett til medbestemmelse i innføringen av digitaliserings- og KI-systemer på arbeidsplassen
- arbeide for tilbud om videreutdanning og omskolering i bransjer med stor omstilling som følge av at digitalisering medfører bortfall av stillinger og arbeidsoppgaver
- ha som mål at nye jobber må skapes i samme takt som de som rasjonaliseres vekk
- øke antall studieplasser innen IT-fagene med minst 2.000 nye studieplasser
- styrke finansieringen av fagskolene som en viktig tilbyder av EVU innen digitalisering for arbeidslivet
- opprette et kompetansefond for å sikre økt kompetanse og videreutvikling i en digital tidsalder inspirert av AMU-løsningen i Danmark
- styrke retten til livslang læring
- at arbeidstakere sikres retten til etter- og videreutdanning, og andre kompetansehevende tiltak i arbeidstiden uten tap av lønnsinntekt
- at staten, arbeidsgiverne og fagforeningene gjennom trepartssamarbeidet sammen skal sette rammene for hvilke utdanninger, kurs og kompetansehevende tiltak skal tilbys arbeidstakere i ulike sektorer/bransjer
- at staten og arbeidsgiverne sammen skal finne en modell for finansiering av etter/videreutdanning og andre kompetansehevende tiltak for arbeidstakerne

Tema 6: En trygg digital oppvekst

Skjerm, smarttelefoner og sosiale medier preger de unges hverdag i mye større grad enn før. Teknologien benyttes på skolen, i og utenfor hjemmet. Vi mener at alle skal ha like muligheter og tilgang til digital teknologi og at fellesskapet skal sikre rammene for trygg digital oppvekst.

Når digitale læremidler benyttes i skolen, skal det skje med verktøy av høy kvalitet, ikke som et billig alternativ til tradisjonelle dokumenterte metoder. Lærere må gis opplæring i ny teknologi som store språkmodeller og myndighetene må gi klare retningslinjer for bruk.

Kildekritikk blir viktigere i en skole der skillet mellom hva som er skapt av menneske og maskin viskes ut. Alle unge, spesielt de som står i fare for å falle utenfor, skal tilegne seg sterke digitale ferdigheter slik at de har like muligheter til å delta fullt ut i samfunnslivet. Arbeiderpartiet skal gå foran i å fremme læring gjennom både nye og tradisjonelle verktøy (for eksempel digitale løsninger og bøker). Det er viktig å etablere felles retningslinjer for mobilfrie skoler.

Lærere har ofte for liten tid til å følge opp alle elevene. Samtidig utvikles det for tiden mange KI-baserte læringsverktøy som kan gi automatiserte tilbakemeldinger som spesialtilpasses eleven og elevens nivå. Vi risikerer å få en oppblomstring av private skoler som tar i bruk slike effektive hjelpemidler, mens den offentlige skolen blir hengende etter. Arbeiderpartiet mener det er avgjørende at fellesskolen har tilgang til, og kan ta i bruk, den nyeste og beste digitale læringsteknologien på markedet. Det må settes av tid til prøving og feiling, erfaringer må dokumenteres og læres av på tvers av skoler og etater over hele landet.

Vi voksne synes ofte det er vanskelig å legge bort telefonen - for barn er dette vanskeligere. Samtidig rapporterer nasjonale og internasjonale forskningsmiljø om en tydelig sammenheng mellom introduksjon av mobiltelefoner/sosiale medier i de unges liv, med dårligere psykisk helse, økt forekomst av depresjon og angstlidelser. Barn som kommer fra familier med lavere sosioøkonomisk status rapporterer om flere ulike og hyppigere forekommende negative opplevelser på sosiale medier. Ingen foreldre ønsker å være de som nekter barna sine inngangsbilletten til sosiale arenaer. Ansvar for felles regulering bør derfor legges til myndighetene. Slik sikrer vi en trygg digital oppvekst

Oslo Arbeiderparti vil:

- styrke lærernes kunnskap om bruken av digitale verktøy og digitalisering, blant annet innen programmering og bruk av store språkmodeller
- utrede KI-baserte verktøy for læring som tilpasser undervisningen til nivået til eleven
- styrke skolenes generelle digitale kompetanse og sørge for at skolene får gode digitale læringsressurser
- utarbeide nasjonale anbefalinger for hva barn og ungdom bør kunne for å møte det digitale livet på en god måte
- sørge for en balansert tilnærming til digitalisering i skolen - også for å ivareta behov for de som er avhengige av digitale læringsressurser
- øke den grunnleggende forståelsen av kunstig intelligens og kildekritikk i møte med KI i læreplaner
- utrede lovfestede nedre digitale aldersgrenser
- styrke arbeidet mot digital mobbing og digitalt utenforskap for barn og ungdom
- utrede hvordan skolen skal møte utfordringene med KI i vurderingsformer som eksamen og hjemmeoppgaver